

ПРОГРАМИ ЧАСОВА ОДЕЉЕЊСКОГ СТАРЕШИНЕ, ДОПУНСКЕ НАСТАВЕ, ДОДАТНОГ РАДА, СЛОБОДНИХ АКТИВНОСТИ И СЕКЦИЈА У РАЗРЕДНОЈ НАСТАВИ

ПРВИ РАЗРЕД

ЧАС ОДЕЉЕЊСКОГ СТАРЕШИНЕ	
Циљ: Упознавање ученика са различитим темама везаним за живот у школи и ван ње.	
ТЕМА 1: КУЋНИ РЕД	
Задаци	Начин остваривања
Упознавање ученика са правилима понашања у школи и ван ње. Развијање свести о важности поштовања правила и упознавање са Букваром дечјих права.	Разговарати са ученицима и упознати их са планом и програмом у школи, особљем које ради у школи и упутити их да треба да чувају школску имовину и да се са поштовањем односе према запосленима у школи. Упознати их са правима и обавезама у школи. Скренути пажњу на последице непоштовања кућног реда које може довести до прављења материјалне штете и повређивања ученика.
ТЕМА 2: ДРУГАРСТВО – СОЦИЈАЛНИ ОДНОСИ	
Развијање другарских односа у одељењу, неговање толеранције и разумевања, уважавање других без обзира на различитости.	Водити разговор са ученицима и навести их да говоре о начину на који се друже, како бирају друга/ другарицу и на тај начин и сами долазе до закључка о искрености пријатељстава и њиховој улози и значају у групи. Упутити их како да развијају толеранцију и међусобно разумевање и уважавање других. Предочити основна правила понашања на јавном месту. Отворено разговарати о сваком проблему који постоји у разреду и заједнички их решавати уз уважавање свих актера.
ТЕМА 3: ПРАЗНИЦИ	
Упознавање ученика са важним датумима, верским и државним празницима.	На часовима одељењског старешине ученици ће се у оквиру ове теме упознати са поводима за обележавање Дечје недеље, Ускрса, Дана школе

Истаћи значај празника у животу и раду школе и важност њиховог обележавања.	и за прославу светог Саве. Организовати радионицу у којој ће се направити план њихових рођендана и истакнути га на видно место у учионици, како би сваки рођендан свечано обележили.
ТЕМА 4: ШКОЛА И УЧЕЊЕ	
Подстицање ученика да увиде значај школе и учења, правилног распоређивања времена за учење и одмор. Развијање љубави према књизи и читању. Развијање радних навика, самокритичности и љубави према стицању знања.	Ученици ће активно учествовати у разговорима на ову тему, подстицати их питањима о томе шта су читали, која им је омиљена прича, бајка и о томе како планирају и распоређују време за одмор и учење. Саветима и разговором доћи ће до закључка да је неопходно да редовно завршавају своје обавезе. Циљ ових разговора је континуирано праћење рада и успеха ученика у коме важну улогу има сарадња са родитељима, тачније њихов подстицај за рад код куће
ТЕМА 5: ЗДРАВСТВЕНО ВАСПИТАЊЕ	
Развијање свести о сопственом здрављу и здрављу других људи. Значај исхране и бављења спортом за правилан раст и развој детета. Развијање хигијенских навика.	На часовима одељењског старешине ученицима ће се указати на значај здравља и одржавање и неговање правилне исхране и значај рекреације. Кроз дијалог ученици ће различитих искустава из окружења направити разлику између добрих и лоших животних навика и како оне утичу на њихово здравље.
Напомена: У оквиру ових часова, један број часова одржаће се у сарадњи са припадницима Министарства унутрашњих послова. Теме којима ће се представити ученицима су: Полиција у служби грађана, Безбедност у саобраћају, Насиље као негативна појава, Безбедно коришћење Интернета и друштвених мрежа, Превенција и заштита деце од опојних дрога и алкохола, Превенција и заштита деце од трговине људима, Заштита од пожара, Заштита од техничко-технолошких опасности и природних непогода	

СЛОБОДНЕ АКТИВНОСТИ
Циљ: Развијање маште, другарства, естетике, креативности, одговорности, толеранције, критичности и самокритичности.
ТЕМА 1: ЛИКОВНО СТВАРАЛАШТВО

Задаци	Начин остваривања
Развијање и неговање ликовног стваралаштва.	Овај садржај остварује се прожимањем преостала два и то кроз 36 часова годишње. Овим садржајем ученици продубљују знања стечена са часова редовне наставе. Ученици Цртају (Деца у школи). Сликају- Мој сан–свемир. Вајају-Упознавање са мотивом – Сеоско двориште. Праве збирку лепих предмета народног стваралаштва. Објашњавати им како настаје изложба ликовних радова. Заједно са ученицима отворити прву изложбу ликовних радова Разговар о заједничким остварењима, успесима и резултатима.
ТЕМА 2:ЛИТЕРАРНО СТВАРАЛАШТВО	
Развијање потребе за писањем литерарних форми по сопственим афинитетима и интересовањима.	Овај садржај остварује се прожимањем преостала два и то кроз 36 часова годишње. Ученицима читати текстове децјих писаца. Ученицима помоћи да стекну прве кораке у свом литерарном стваралаштву. Охрабрити их да се опробају у драмско-рецитаторским активностима .Ученици припремају програм за Нову годину. Смишљају најлепше реченице о мами и приређују приредбу за маме. Разговарати о томе шта су/смо урадили и шта су/смо могли у литерарној и драм.-рец. секцији.
ТЕМА 3:МУЗИЧКЕ ПЕСМЕ И ИГРЕ	
Ученици развијају љубав према квалитетној музици.	Овај садржај остварује се прожимањем преостала два и то кроз 36 часова годишње. Ученици певају песме о годишњим добрима. Певају песме по њиховом избору. Свирају на ритмичким инструментима које сами праве/правимо. Обрађују музичке игре по њиховом избору. Музичком активношћу -искажи покретом оно што ти музика каже- показују свој осећај за ритам и мелодију кроз игру(плес). Представљају своју ритмичку тачку. Вршити анализу о постигнутом успеху у оквиру музичког стваралаштва

ДОПУНСКА НАСТАВА**СРПСКИ ЈЕЗИК**

Циљ: Оспособљавање ученика за стицање основних знања из језика, језичке културе и књижевности. Увежбавање наставних садржаја са чијим усвајањем ученици касне, утврдити и проверити научено. Оспособити ученике за усвајање језичких садржаја и примене наученог.	
ТЕМА 1: Основе читања и писања	
Задаци	Начин остваривања
Увежбавање правилног држања и покретања руке при писању слова, речи и реченица и усвајање појма реченица. Усвајање технике изговарања гласова, писања и читања штампаних слова Увежбавање технике правилног читања и писања штампаним словима. Увежбавање технике писања писаним словима. Увежбавање технике писања писаним словима ћирилице по диктату.	Разноврсним једноставним вежбама развијати моторику покрета руку ради сигурности извођења потеза при писању. Изводити вежбе писања елемената слова, а онда ћемо увежбавати и писање слова и краћих речи. Ученици ће од природних материјала правити слова на картонима и користећи словарицу увежбавати читање и писање слова. Увежбавати правилну артикулацију и изговор гласова, и слагање гласова у речи и реченице.
ТЕМА 2:Језик	
Смисаоно препознавање и креативно репродуковање појмова реч, реченица, глас. Смисаоно састављање реченица.	На једноставним примерима објаснићемо ученицима појам речи и краће реченице. Увежбавати састављање, изговарање и записивање реченица. Објаснићемо ученицима тачку као знак за крај мисаоне целине, односно реченице, а касније ћемо то урадити и за упитник и узвичник.
ТЕМА 3:Књижевност	
Увежбавање правилног изговарања гласова и њиховог повезивања у речи и реченице а са поштовањем знакова (запета, тачка, знак питања и знак узвике) при читању текстова из читанке.	Увежбаваћемо читање краћих текстова из читанке, обрађених на часовима српског језика. Разговараћемо о њима и тако уводити ученике у разумевање прочитаног текста, и развијати код ученика интересовање за читање.
ТЕМА 4:Језичка култура	
Развијање креативности путем говорног изражавања и формирања приче по низу слика. Увежбавање технике препричавања текстова.	Увежбаваћемо причање на основу низа слика и препричавање обрађених текстова. Усавршаваћемо технику читања и писања. Оспособљаваћемо ученике за самостално усмено препричавање прочитаног.

Увежбавање технике одржавања визуелне пажње и концентрације при преписивању текстова. Развијање и усвајање појмова и разлике између причања и описивања.	
Напомена: Допунска настава се организује једном недељно. Наставни садржаји допунске наставе прате наставне садржаје редовне наставе како би омогућиле напредовање ученика који имају потешкоћа у савладавању истих.	

ДОПУНСКА НАСТАВА	
МАТЕМАТИКА	
Циљ: Увежбавати наставне садржаје са чијим усвајањем ученици касне, утврдити и проверити научено. Стицање основних знања из математике	
ТЕМА 1: Геометрија	
исходи	Начин остваривања
-Упореджује односе испод и изнад, лево и десно, испред и иза, у, изван и на, горе и доле. -разликује праву и криву линију, изломљену линију, отворену и затворену линију; -користи тачку за обележавање дужи и зна која слова да користи. -упоређује предмете и облике по величини, боји, облику.	На једноставним примерима увежбаваћемо релације које смо обрадили на часовима, а ученици их нису у довољној мери разумели. На очигледним примерима подстицаћемо ученике да уочавају тачку, дуж и различите врсте линија, као и да их цртају. На овим часовима увежбаваћемо разликовање предмета по облику, боји, дужини, дебљини, положају. Упоредживаћемо предмете у учионици и тако их класификовати по задатим особинама.
ТЕМА 2: Бројеви	
-зна појам скупа, разликује скупове са истим и различитим бројем елемената. -користи броје прве и друге десетице у писању и разумевању истих као чланова. -зна релације веће/мање; који је број, за колико и зашто већи и/или мањи од другог броја. -користи знакове + и - и њихове улоге у усвајању појма рачунска операција/радња са бројевима.	Помоћу слика, цртежа, жетона представљаћемо разне скупове и тако им објашњавати појам броја. Радити на запамћивању бројева прве и друге десетице и увежбавати њихово сабирање и одузимање. На једноставним примерима увежбаваћемо појам десетице и разликовање и именовање десетица прве стотине. Подстицаћемо ученике да користе знакове + , – и = и да уоче њихову функцију приликом сабирања и одузимања бројева.

- сабира и одузима до 20 (са прелазом).--разумевање десетице прве стотине и јединица у оквиру сваке од њих. -сабира двоцифрене и једноцифрене бројеве.	
ТЕМА 3:Мерење и мере	
-зна и користи основне појмове везане за мерење дужине. -користи мерење, нестандартне мерне јединице (штапићи, оловке, и сл).	Користићемо очигледна средства и давати ученицима да мере предмете из околине (у учионици, школском дворишту, код куће итд.).
Напомена: Допунски рад се организује за ученике који из одређених разлога - у редовној настави математике не постижу задовољавајуће резултате предвиђеним наставним планом и програмом.	

НАРОДНА ТРАДИЦИЈА	
Циљ: Остварити директно увођење ученика у актуелности ревитализације традиције кроз непосредно упознавање материјалне и духовне културе свог народа и народа у ужом и ширем окружењу.	
ТЕМА 1:Питај своју баку	
исходи	Начин остваривања
-зна основне елементе о разлици градског и сеоског живота као и традиционалне културе народа у ужом и ширем окружењу.	Овај наставни садржај остварује се кроз 16 часова и то кроз 12 часова обраде и 4 часа утврђивања. Преко уџбеника, слика, фотографија, часописа, енциклопедија, књига, песама, цртежа, макета, карата... вршити поређења (град-село, из радње-из баште). Доношењем плодова из својих башта и правити разне облике од њих, слатка и слана јела која су се некада користила а у оној мери колико време и корелација са другим предметима дозволи, а доносити и од наших кућа примере када нешто умесимо. Породица је увек активно укључена и повратна информација од стране породице стална.

ТЕМА 2: Радови и празници	
-зна основне елементе дечјег фолклора игре и кратке текстуалне форме. - зна основне и опште празнике; - влада декоративним елементима верских и сезонских празника.	Овај наставни садржај реализује се кроз 5 часова и то 3 часа обраде и 2 часа утврђивања. На очигледан начин (преко екскурзија и накнадно организованих излета), преко цртежа, слика, фотографија, прича, посетом цркви, манастира, музеја, етно кућа, фолклорних друштва, у корелацији са верском наставом, у сарадњи са родитељима,... ученике упознати са основним и општим празницима, основним елементима дечјег фолклора,... На тај начин развијају општу културу.
ТЕМА 3: Зимски хлебови и пролећно биље	
-уочава мотиве хлеба и биљке у народној традицији и њихов значај. - зна поступак прављења хлеба; -зна загонетке, успаванке, разбрајалице; -проналази и бележи народне легенде, бајке, приче, пословице. -разликује фолклорно од актуелног окружења.	Овај наставни садржај реализује се кроз 15 часова и то 12 часова обраде и 3 часа утврђивања. Уз сталну сарадњу са родитељима, локалном заједницом(Домом здравља, пекарама, посластичарницама,...) стицати основна знања о хлебу и његовој многострукој намени. Прикупљање биљака и израда хербаријума. Мешење хлеба, славског колача.
Напомена: Активности су погодне за реализацију радионица, групног рада, корелације математиком (облици), свет око нас (породица и породични празници, биљке), српски језик (народна књижевност), ликовна култура (традиција украшавања), музика култура (народне песме –додоле), грађанско васпитање (комуникација и односи у групи, активизам) али и пројектним садржаја.	

ЧУВАРИ ПРИРОДЕ

Циљ:Развијање свести о потреби и могућностима личног ангажовања у заштити животнесредине, усвајање и примена принципа одрживости, етичности и права будућих генерацијана очувану животну средину.

Подршка прилагођавању ученика првог разреда нашколску средину и заједницу, као и задовољавање/проширивање њихових интересовања, дружење са вршњацима кроз заједничко делање, исказивање способности, осамостаљивање, развојештинаи свести о значају заштите животне средине и зашти здравља. Упознати себе и своје окружење, подстицати интересовања ученике у вези са појавама процесима и ситуацијама у окружењу.	
ТЕМА 1: Животна средина	
исходи	Начин остваривања
- способност запажања основних својстава објеката, појава и процеса у окружењу и уочавање њихове повезаности - одговоран према очувању животне средине - познаје услове живота - познаје биљни и животињски свет и творевине људског рада.	Реализација наставних садржаја, поред наставног процеса на часу (описивањем, цртањем, играњем, огледом...), неопходна је и ван школског простора, у непосредном окужењу, школи у природи, излетима, рекреативној настави (посматрањем, праћењем, истраживањем, сакупљањем, организовањем разних акција). Садржај теме реализовати кроз 10 часова (6 обраде и 4 утврђивања). Разговором о објектима, појавама и процесима у окружењу, развити код ученика способност запажања. Помоћу конкретних примера, помоћи им да схвате да је у том окружењу све повезано и да је та равнотежа веома битна.
ТЕМА 2: Природне појаве и промене у животној средини	
- уочава сезонске промене на биљкама, животињама, односе исхране, начине очувања угрожених врста; - уочава и описује основне појаве и промене у животној средини; - развијен истраживачки дух, самосталност и стваралаштво.	За ову тему предвиђено је 9 часа (5 обраде, 4 утврђивања). Кроз разне активности у школском дворишту, кроз разговоре о активностима својих родитеља на пољима, затим разговором о активностима родитеља који се баве ловом, подстаћи ученике да запажају и причају о сезонским променама на биљкама и животињама. Помоћи им да схвате да у природи постоји ред који је веома битан за постојање свих сегмената природе. Кроз конкретне примере научити децу шта су ланци исхране и због чега су нам неопходне све биљне и животињске врсте које ту постоје, зашто су неке врсте угрожене и како их очувати.
ТЕМА 3: Загађивање животне средине	
- знају начине загађивања животне средине (воде,	Овој теми посвећено је 8 часова (4 за обраду и 4 за утврђивање). Са

ваздуха, земљишта) - уочава и описује појаве које угрожавају животну средину - поседује личне критичке ставове према загађењу животне средине.	ученицима разговарати о начинима загађивања животне средине. Поређењем слика загађене и загађене животне средине, навести их да самостално закључе шта је лепше, боље, корисније. Разговором, илустрацијама, чланцима из разних часописа, ученицима помоћи да схвате размере константног загађивања (воде, ваздуха, земљишта) као и већ постојеће последице и последице до којих ће нас ово загађивање довести у ближој и даљој будућности.
ТЕМА 4: Заштита животне средине и заштита здравља	
- знају начине заштите животне средине и заштите здравља; - формиране навике и одговоран однос према себи и животној средини; - има основна знања о правилној и здравој исхрани, а све у циљу очувања здравља; -	Ова тема биће реализована кроз 5 часова обраде и 4 часа утврђивања. Бригом о биљкама у непосредној околини, у школској учионици, дворишту... научити ученике да живе са природом. Разговором о значају биљака, о биљкама из непосредне околине које су некада коришћене као једини лекови, о биљкама које и данас користе баке, маме... за лечење или ублажавање неких тегоба научити их да се природа мора чувати и да они, иако су мали, могу много допринети очувању свог окружења.
НАПОМЕНА: садржаји се могу остварити кроз многоструке корелације и пројектну наставу. Математика, свет око нас, ликовна култура, музичка култура, физичко и здравствено васпитање, грађанско васпитање. У раду користити слике, илустрације, ПП презентације, аудио и визуелни записи, материјал и прибор за извођење огледа и друго.	

ЛЕПО ПИСАЊЕ	
Циљ: Оспособљавање ученика за лепо писање и развој сензибилитета за препознавање писма упоредо са развојем моторичких способности, као и усвајање читког и уредног писања.	
ТЕМА 1: Писање	
исходи	Начин остваривања
- правилно повлачи линије и обједињавање линија у слова; - развијене моторичке способности - у процесу лепог писања;	Писање ћириличких слова према калиграфским правилима у процесу комплетног савладавања азбуке. Кроз упознавање појмова: писмо, ћирилица.

- лепо и уредно пише, поштујући калиграфска правила.	- Калиграфија. Кроз научене програмске садржаје, обнављати научено градиво: • Писати према калиграфским правилима • Користити перо, туш и разне врсте четкица • Преписивати и правилно обликовати слова и бројеве
ТЕМА 2: Облици и њихови квалитет	
- коришћење различитих материјала и подлога за писање; - уочава и разликује: цело-део, велико-мало, високо-ниско, уско-широко, светло-тамно, обло-рогљасто. - развијена способност за опажање облика, величина, светлина; - развијена креативност и оригиналност у раду.	Упутити ученике у коришћење различитих материјала помоћу којих праве играчке и друге употребне предмете. Уочавати облике и њихове квалитете. Инсистирати на оригиналности код ученика. Уредно и правилно повлачити линије и цртати на основу датих примера. Кроз слике, фотографије, интернет података уочавати њене промене, и искористити исту за израду разних фигура, и могућност обликовања природних материјала (глина, дрво). Усмеравати ученике на уредно и правилно повлачење линија и цртање на основу датих примера.
ТЕМА 3: Односи у видном пољу	
- ученик припрема материјал за писање; - уочава и разликује: лево-десно, горе-доле, испред-иза, више-ниже, између, усправо-положено-косо, пуно-празно, отворено-затворено...	Разговарати о положају предмета у простору и о њиховом односу. Уочавати положај предмета у простору и њихове односе. Оспособљавати ученике да одређују односе у видном пољу. Припремити их за истраживачки рад. Осамосталити их за израду предмета. Осамосталити их за писање и обликовање линија. Усвајати садржаје на основу игара и занимљивих прилога . Пратити и изводити експерименте
ТЕМА 4:Контраст	

-развијене моторичке способности у процесу лепог писања; - уочава и разликује: испупчен-удубљен, прав-крив, једноставан-сложен. -уочава различите контрасте и примењује их у свакодневним ситуацијама.	Понављати садржаје на основу усвојених информација и креативно осмишљених задатака. Разговарати о супротностима, сличностима и разликама. Правити корелацију са садржајима из српског језика (драматизација текста), музичке културе (извођење мелодије предметима из околине) и ликовне културе (употреба различитих ликовних средстава за сликање и моделирање).
ТЕМА 5: Разне врсте знакова и симбола	
-ученик читко и уредно пише; - познаје различите врсте слова, цифара, математичких знакова; - развијена уредност и прегледност у раду; - познаје различите врсте линија која се обједињавају слова, цифре и математичке знакове.	Разговарати о знацима и симболима, њиховом значењу, настанку. Писати знакове и симболе кредом, воштаним пастелима, фломастерима, оловком... Користити различит прибор и подлоге за писање. Инсистирати на уредном(читком) и лепом писању.
Напомена: на часовима користити меке графитне оловке (Б), калиграфско перо, мастило туш, фломастере, креде, воштани пастел, четке различитих ширина и величина, тушеви у боји, папири различитог формата, али и свеске са ужим и ширим размацама линија, намењеним за лепо писање у пропорцији 1:61 (златни пресек). Помоћу ових садржаја, не само да се вежбају садржаји српског језика, већ и математички садржаји, па су погодни за корелације.	

РУКЕ У ТЕСТУ- ОТКРИВАЊЕ СВЕТА

Циљ: неговање, подстицање и развијање природне дечје радозналости и тражење одговора на питања ШТА, КАКО и

ЗАШТО.Развијање основних појмова из природних наука и њихово повезивање; развијање радозналости и истраживачких способности, основних елемената логичког и критичког мишљења, подстицање усменог и писменог изражавања кроз дискусије и записе о изведеним огледима.

исходи	Начин остваривања и садржаји
-познаје елементарне научне појмове из природних наука; - уочава важне особине објеката или појава које се испитују; - препознаје неке критеријуме за класификацију објеката и живих бића на основу уочених особина; - задовољава сопствену радозналост трагањем за одговорима на различите начине (постављањем питања, хипотеза, испробавањем...); - поставља хипотезе, тј.исказује претпоставке за решавање проблема; - изводи једноставне огледе; - истражн и сарађује у покушајима заједничког постављања и решавања проблема; - уочава узрочно-последичне везе између појава и процеса у окружењу и изведеним огледима; - решава једноставне проблем-ситуације, самостално и у тиму; - критички се односи према информацијама које се добијају чулима.	У оквиру овог изборног предмета предложени су огледи који не захтевају сложену и скупу опрему. Довољни су предмети и материјали из свакодневног живота. Огледи су једноставни и може их изводити свако дете. Неке од тема за збожење огледа: -Различите врсте кретања и њихове карактеристике -Котрљање и клизање -Клати се, љуља, таласа... -Све што стоји - хтело би да стоји, све што иде - хтело би да иде -Балони високо лете, "покрећу" бродове и ракете -Свећа која гори у води -Водени пешчани сат -Слатки модел вулкана -Правим облак, кишу и лед -Тела (чврста, течна и гасовита) заузимају одређени простор и на одређени начин га попуњавају -Колико нас чула варају -Да ли у корпи пуној јабука има још места -У свету мерења (основне представе о мерењу и мери) -Поређење и мерење дужине, масе и запремине -У свету електрицитета -Могућности наелектрисавања тела и њихова својства

	-Светлост и сенка -Можеш ли стићи своју сенку -Боје дуге -Видим да растем -Шаре које живот значе
Напомена: експерименти се могу изводити и кроз корелације са светом око нас и математиком.	

ДРУГИ РАЗРЕД

ЧАС ОДЕЉЕЊСКОГ СТАРЕШИНЕ	
Циљ: Упознавање ученика са различитим темама везаним за живот у школи и ван ње.	
Задаци	Начин остваривања
ТЕМА 1: ЈА И ДРУГИ	
Развијање и неговање позитивног става према школи; Разумевање и уважавање туђег мишљења; Разумевање и уважавање потреба других; Усвајање знања о лепом понашању; Неговање маште која подстиче на стварање лепог у животу; Усвајање знања о поштовању и уважавању туђих жеља; Усвајање знања о сличностима, разликама између себе и других; Неговање позитивног става према школи;	Разговарати о личном доживљају школе и тиме побољшати однос према школи. Кроз међусобну комуникацију развити виши ниво разумевања својих обавеза. Организовањем радионица на тему односа према вршњацима побољшати међусобну комуникацију, разумевање потреба других и поштовање туђих жеља. Кроз игровне активности подстицати машту ученика и стварати боље односе међу вршњацима. Кроз тимску физичку активност изграђивати знање о битности спорта по здравље ученика и тиме подстицати свест о здравом начину живота.

Навикавање ученика на сарадњу, тимски рад. Чување народних обичаја од заборава; Усвајање знања о важности здравог начина живота; Усвајање знања о значају бављења спортом по наше здравље.	Подстицајем на разговор о празницима и обичајима којих се придржавамо градити свест о важности чувања народне традиције.
ТЕМА 2: БОНТОН	
Формирање лепог понашања и лепог обраћања другоме. Стицање сазнања да се свака несугласица може разговором решити; Упознавање ученика да постану свесни својих способности да могу да помогну старијима. Упознавање ученика да постану свесни својих способности да могу да помогну другу и када то треба да ураде. Упознавање ученика да некада нека помоћ може и да одмогне. Упознавање ученика са портфолиом, како изгледа, чему служи. Организовати време за учење и слободно време. Стицање сазнања о својим обавезама. Усвајање знања о значају хигијене простора у коме проводимо време. Припремање приредбе, развијање креативности . Упознавање са традицијом верским обичајима. Упознавање са празницима у породици и школи. Усвајање знања о важности сваке професије. Упознавање ученика да постану свесни својих способности да науче како да се односе према старијима. Неговање лепог понашања. Подстицање позитивних осећања.	Кроз разговор и међусобно размењивање искустава учити како је све конфликте могуће решити вербалним путем. Групним учествовањем у разговору остварити међусобну повезаност. Таквим начином комуникације ученици стичу свест о лепом понашању према људима у својој околини и његовој важности. Кроз игру учити колико је битно помоћи и на који начин могу помоћи старијој особи или другу и када је то пожељно учинити. Кроз дискусију и размену искустава говорити о томе како би требало располагати својим временом и на који начин би било најбоље да своје време за учење и игру организују. Активним и креативним учествовањем у уређивању учионице, ученици стичу свест о томе колико је битно водити рачуна о хигијени места у коме проводе време и постају свесни одговорности коју имају према свом окружењу. Учествовањем у приреди приредбе, кроз улоге, учесници изражавају и развијају своју креативност. У празничном периоду водити разговор на тему обичаја који се спроводе у кругу породице и на тај начин се проширивати знања о разумевању традиције. Кроз радионице обрађивати теме различитих занимања и значају тих занимања за живот људи, тиме ученици стичу увид о важности сваке професије.

Неговање позитивног става о себи и другима.. Неговање радних навика код ученика. Навикавање ученика да помогну другима Навикавање ученика да правилно испланирају време. Неговање позитивног става о раду и обавезама. Навикавање ученика на сарадњу, тимски рад и уредност. Неговање љубави према драмској секцији. Развијање маште и креативности. Навикавање ученика пристојну комуникацију и како да се обраћају старијима.	Кроз разговоре на тему поштовања, уважавања и лепог понашања, навикавати ученике на културан однос према своји вршњацима и особама старијим од себе. Организовањем различитих манифестација и тимских активности подстицати позитиван став ученика према себи и својим вршњацима.
ТЕМА 3: МОЈА ОСЕЋАЊА И ЈА	
Развијање и неговање доживљаја лепог у животу. Развијање одговорности. Усвајање знања о важности здравог начина живота; Неговање љубави према природи Развијање креативности и духовитости код ученика; Упознавање и коришћење мобилног телефона. Упознавање са основним правилима понашања и коришћењем телефона. Боље упознавање ученика у одељењу, не би ли ученици постали свесни себе, својих особености као и сличности и разлике са другима. Упознавање ученика са основним правилима понашања , коришћење интернета и телевизије. Упознавање ученика са техником. Схватити и разумети важност читања ваншколског штива. Развијање маште и креативности.	Цртањем, рецитовањем и различитим креативним изражавањем (прављењем честитки за маме и баке, рецитовањем посвећених песама) подстицати развијање свести о лепим трнуцима у животу које би требало поделити са другима. Додељивањем различитих задатака, ученицима стварати свест о одговорности према себи и другима. Провођењем часова у природи и разговором о лепотама и значају природе подизати еколошку свест и подстицати љубав према природи. Кроз лична искуства ученика разговарати о мобилним телефонима и на који би начин и у којој мери требало да га користе. Упознавање са потенцијалним опасностима које доносе нове технологије и њихова превенција. Подстицати индивидуално изражавање кроз игру и разговор, не би ли ученици постали свеснији себе, својих квалитета, сличности и различитости са другима. Кроз игру и задатком да представе себе као глумца развијати

Развијање љубави према драмској уметности Формирање навике на правилно коришћење мобилног телефона. Представљање себе као глумца и упознавање другова. Неговање креативности и маштовитости.	самосталност у изражавању и формирање позитивног става о себи као и прихватање од стране других. Кроз дискусије о начину располагања слободним временом, говорити о важности читања ваншколског штива и зашто је то корисно.
Напомена: Планирано је 36 часова годишње. Користити различите методе раду, посебно радити на кооперативном учењу. Ученицима поједине теме давати да их сами припреме и презентују вршњацима. Родитеље упознати на почетку године са начином рада на овим часовима и њих укључити у реализацију неких садржаја. Остварити корелацију са обавезним наставним предметима (српски језик, свет око нас, народна традиција, ликовна култура, музичка култура) али и сарадњу са здравственим установама. Остварити корелацију са ученичком задругом.	

ЧУВАРИ ПРИРОДЕ	
Циљ: Развијање свести о потреби и могућностима личног ангажовања у заштити животне средине, усвајање и примена принципа одрживости, етичности и права будућих генерација на очувану животну средину.	
Исходи	Начин остваривања
ТЕМА 1: Животна средина	
-уоче елементе животне средине и њихове карактеристике -зна шта чини живу а шта неживу природу - препознаје шта је направио човек и од чега су направљене ствари које нас окружују	Разговором о објектима, појавама и процесима у окружењу, развити код ученика способност запажања. Помоћу конкретних примера, помоћи им да схвате да је у том окружењу све повезано и да је та равнотежа веома битна.
ТЕМА 2: Природне појаве и промене у животној средини	
-препознаје биљке и животиње из непосредне околине -разуме ланац исхране у зависности од станишта -зна процес ницања и развијања биљака -зна да препознају лековите биљке и разумеју начин њихове употребе	Кроз разне активности у школском дворишту, кроз разговоре о активностима својих родитеља на пољима, затим разговором о активностима родитеља који се баве ловом, подстаћи ученике да запажају и причају о сезонским променама на биљкама и животињама.

-описује промене у природи настале услед смене годишњих доба	Научити их да у природи постоји ред који је веома битан за постојање свих сегмената природе. Научити их шта су ланци исхране и због чега су нам неопходне све биљне и животињске врсте које ту постоје, зашто су неке врсте угрожене и како их очувати.
ТЕМА 3: Загађивање животне средине	
-разуме значај воде и имају одговоран однос према њеној потрошњи -зна како се штеди вода и који су начини очувања воде од загађења -зна важност ваздуха и на који начин се може спречити његово загађење -схвати колика је штетност дуванског дима по здравље људи -разуме колика је штетност буке по људско здравље -схвата значај земљишта за жива бића	Са ученицима разговарати о начинима загађивања животне средине. Поређењем слика незагађене и загађене животне средине, навести их да самостално закључе шта је лепше, боље, корисније. Разговором, илустрацијама, чланцима из разних часописа, ученицима помоћи да схвате размере константног загађивања (воде, ваздуха, земљишта) као и већ постојеће последице и последице до којих ће нас ово загађивање довести у ближој и даљој будућности.
ТЕМА 4: Заштита животне средине и заштита здравља	
-има развијен брижљив и одговоран однос према живом свету у непосредној околини -стекне знање о угроженим врстама биљака и животиња и о могућностима њихове заштите -има развијен брижљив и одговоран однос према кућним љубимцима -уочава важност шума и које је пожељно еколошко понашање у природи -разуме важност рециклаже -зна здрав начин исхране и схватају њену важност у правилном расту и развоју	Бригом о биљкама у непосредној околини, у школској учионици, дворишту, научити ученике да живе са природом. Научити их да схвате значај биљака, да науче да су неке биљке из непосредне околине некада коришћене као једини лекови и да оне и данас имају (скоро заборављена) лековита својства. Научити их да се природа мора чувати и да они, иако су мали, могу много допринети очувању свог окружења. Научити их шта је то рециклажа и због чега је она битна. Научити их да воле природу, да у њој уживају и да умеју да је чувају.
Напомена : Ученици ће се оцењивати најмање 4 пута у току једног поугодишта. Оцењује се ангажовање, исправно коришћење реквизита, правилно извођење вежби и игара.	

НАРОДНА ТРАДИЦИЈА	
Циљ: Стварање и развијање позитивног односа према наслеђу, традицијама и обичајима нашег народа.	
Исходи:	Начин остваривања
1. Тема: Биљке (5 часова, 4+1)	
- познају разноврсност биљака - познају биљке из непосредног окружења - познају основне лековите траве и њихова лековита својства	Ученици посматрањем, уочавањем, прикупљањем биљака, прављењем хербаријума стичу знања о биљкама из непосредне околине, као и лековитим травама. Подстицањем проналазе нове изворе информација и самостално долазе до нових сазнања о биљкама, коришћењем енциклопедија, хербаријума информационих технологија.
2. Тема: Кућа (31 час , 24+7)	
- познају, упоређују и откривају особености куће –некада и сада - познају огњиште као центар окупљања породице -поседују знања о снабдевању водом – развојни пут од ватре на огњишту до струје - познају структуру куће – сеоског дворишта - знају начин организације живота на селу – подела послова - знају о живом свету који је везан за човека - знају материјалну компоненту традицијске	Упознати ученике са местом за градњу куће, начином изградње, деловима куће и обичајима везаним за усељење читањем пригодних текстова, посматрањем слика, драматизацијом (ставити ученике у улогу домаћина, домаћице...) Интерактивном методом обрадити садржаје о огњишту, софри, намештају, осветљењу, користећи различите изворе информација и кроз разговор са старијим особама. Цртањем, посматрањем слика, читањем текстова, прављењем макета обрадити типове кућа у Србији и на тај начин остварити корелацију са предметима ликовна култура и српски језик. Такође, кроз корелацију са предметом свет око нас, обрадити насеља. Ученици прикупљају старе фотографије, фотокопије карактеристичних објеката кроз време (кућа) и праве албуме. Коришћењем литературе, речника, кроз разговор са својим укућанима или суседима, проналазе старе речи и израз који се још увек користе, а имају исто значење као речи у савременом животу кроз разговор са својим укућанима или суседима и израђују свој електронски речник. Ученици сакупљају и бележе обичаје, загонетке, брзалице, народне песме и приче и на тај начин активно учествују у очувању традицијске културе нашег краја.

културе путем додира - тумаче обичајно обредну праксу - поседују прва и елементарна знања о традицији и култури кроз фолклорне текстове	
Напомена: Часови се реализују као угледни, тематски дан, кроз корелацију са верском наставом, у школској Етно-кући, школском врту лековитог биља, извођењем наставе у природи. Остварује се корелација са предметима ликовна култура: цртањем, резањем, лепљењем, као и са предметом свет око нас повезивањем знања о биљкама. Ученици учествују у организацији „Школског фестивала науке“ стичу знање посетом „Фестивала науке“ у Београду, а својим мини пројектима и радионицама учествују на школској манифестацији „Зеленишијада“. Два пута у току школске године изводиће се стручни излети у циљу повезивања теоријског и практичног знања.	

РУКЕ У ТЕСТУ- ОТКРИВАЊЕ СВЕТА	
Циљ: Непосредна активност деце при изучавању појава у природи и откривању света који их окружује. Основна идеја је неговање, подстицање и развијање природне дечије радозналости и тражење одговора на питања ШТА, КАКО И ЗАШТО	
ТЕМА 1: Биљке	
Исходи	Начин остваривања
По завршетку разреда ученик ће бити у стању да: -разуме појам зрна – семена: -разуме улогу зрна –семена у клијању; -зна неопходне услове за развој биљке; -уочава узрочно-последичне везе између појава и процеса у окружењу и изведеним огледима; -разуме елементарне научне помове из природних наука;	Ова тема ће се реализовати кроз 5 часова. Кроз низ радионица: из семена ниче нова биљка, посматрање расада и интерпретација, шта се налази у зрну семена и шта је потребно семену да би клијало, ученици ће формирати и применити експериментални протокол. Решавањем једноставних проблем-ситуација, разумеће улогу зрна – семена у клијању, стећи ће знања о потребним условима за раст биљке. Наводити ученике да до свих сазнања долазе самостално, предлагањем једноставних експеримената и давањем упутстава за рад.

ТЕМА 2: Ваздух	
-зна да је ваздух материјалне природе (исто као чврста и течна тела); -зна да ваздух иако није видљив може се одржати и премештати; -разуме да су простори који су „празни“ испуњени ваздухом; -разуме да се ваздух може премештати; да ваздух не нестаје нити настаје на једном месту, да се ваздух помера ка другом месту; да је ветар ваздух у кретању; да се ваздух на топлоти шири, а на хладноћи скупља;	Ова тема ће се реализовати кроз 8 часова. Кроз радионице: шта се налази у кесама скривеним у картонској кутији, постојање ваздуха, ваздух као погонско средство, ветроказ, ширење ваздуха при загревању, дневна температура ваздуха ученици ће самостално изводити једноставне експерименте и записивати своја запажања. Експерименти се могу изводити у учионици и не захтевају сложену и скупу опрему. Потребни су предмети и материјали из свакодневног живота.
ТЕМА 3: Кретање	
- разуме да кретање тела зависи од облика, величине и материјала од кога је направљен -своја запажања излаже и образлаже -примењује стечена знања у новим ситуацијама -самостално изводи једноставне огледе пратећи упутства	Ова тема ће се реализовати кроз 5 часова. Извођењем једноставних експеримената за навести ученике да уоче различите врсте кретања (падање, клизење, котрљање), узрок настанка неких кретања и периодичног понављања, улогу силе Земљине теже и стварању звука као последици различитих кретања. За извођење експеримената потребни су предмети из свакодневног окружења.
ТЕМА 4: Звук	
-разуме како се производи звук, како ми чујемо и шта све утиче на пренос вибрација кроз различите медије -разликује извора звука -разуме да је уво орган чула слуха; -разуме да звук може настати као последица кретања;	Ова тема ће се реализовати кроз 5 часова. Кроз једноставне експерименте навести ученике да разумеју како се производи звук, како ми чујемо и шта све утиче на пренос вибрација кроз различите медије, да разликују изворе звука и да звук настаје као последица кретања.
ТЕМА 5: Мерење	
- разуме појам мерења; - познаје јединице за мерење дужине, масе и времена;	Ова тема ће се реализовати кроз 6 часова. Ученици ће се учествовањем у огледима упознати са различитим

-користи различите поступке мерења; -изражава резултате изражавања мерења у различитим јединицама и обавља аритметичке операције са именованим бројевима;	поступцима мерења. Методом претпоставке, навести ученике да дођу до закључка о важности мерења. Знања о јединицама за мерење времена, дужине и масе усвојиће коришћењем справа за мерење (вага, лењир, метар, часовник, штоперица...).
ТЕМА 6: Електрицитет	
- разуме појмове електрицитет, наелектрисање и електрично поље; -разуме појаве у природи које су изазване електрицитетом (муња, гром);	Ова тема ће се реализовати кроз 3 часа. Ученици учествовањем у огледима, слушањем, разговором, записивањем, уочавањем долазе до закључка како настаје електрицитет, шта је наелектрисање и како се нека тела могу наелектрисати. Електричну проводљивост показати спајањем батерије, жице и сијалице струјно коло), а наелектрисање помоћу балона, чешља, вуне и ситног папира.
ТЕМА 7: Материјали	
-разуме основна својства материјала (тврдоћа, еластичност, густина, растворљивост, провидност, намагнетисаност) -разуме промене материјала које настају због промене температуре, услед механичког утицаја и деловања воде и ваздуха	Ова тема ће се реализовати кроз 4 часа. Извођењем огледа, наводити ученике на самостално извођење закључака и долажење до нових знања. На очигледним примерима из окружења ученици ће уочити различите материјале- од чега је нешто направљено.Изводити једноставне огледе, као што су загревање металне, дрвене и пластичне кашике у врућој води, у циљу доказивања топлотне проводљивости.

ДРАМСКО-РЕЦИТАТОРСКА СЕКЦИЈА	
Циљ: Стицање знања о изражајном казивању, правилном изговору гласова и речи и основним чиниоцима правилног говора: интонацији, интензитету, правилном акцентовању.	
ТЕМА :	
Задаци	Начин остваривања
ТЕМА 1: Чиниоци изражајног казивања	
Развија језичко осећање за изражајно читање и рецитовање	Читањем текстова (поезије и прозе), рецитовањем песама...
ТЕМА 2: Интонација и интензитет	
Развијање и неговање дикције (интонација, јачина, пауза)	Читањем и казивањем текстова различитом интонацијом и интензитетом
ТЕМА 3: Акценатске вежбе	
Развијање правилног акцентовања	Акцентовањем прича и песама
ТЕМА 4: Изражајно казивање стихова	
Развијање језичког осећања за изражајно читање и рецитовање	Рецитовањем песама на различитим манифестацијама, читањем литерарних састава
ТЕМА 5: Такмичења рецитатора	
Развијање љубави према лепом говору, учествовању на приредбама; Развијање такмичарског духа	Учешћем на школским и осталим такмичењима
ТЕМА 6: Школске приредбе	
Развијањев жеље за дружењем и учествовањем на приредбама	Учешћем на приредбама
Напомена: Програмски садржај драмско-рецитаторске секције остварује се кроз 36 часова годишње. Број часова по темама препушта се способностима и потребама сваком учитељу у односу на број чланова у секцији.	

ТРЕЋИ РАЗРЕД

ЧАС ОДЕЉЕЊСКОГ СТАРЕШИНЕ	
Циљ: Упознавање ученика са различитим темама везаним за живот у школи и ван ње.	
ТЕМА 1: ПРАЗНИЦИ	
Задаци	Начин остваривања
Упознавање ученика са важним датумима, верским и државним празницима, подстицање ученика да преко различитих секција учествују у школским приредбама и развијање њихове креативности.	Број часова за ову тему: 5 На часовима одељењског старешине ученици ће се у оквиру ове теме упознати са поводима за обележавање Дечје недеље и прослава светог Саве. Упознаће се и са породичним празницима као и рођенданима својих најближих укућана. Разговором, питањима ученика, навођењем долазимо до суштине, а то је значај празника, на који начин се они обележавају и о учешћу ученика на школским приредбама у оквиру њихових интересовања или талената.
ТЕМА 2: КУЋНИ РЕД	
Упознавање ученика са правилима понашања у школи и ван ње. Развијање свести о важности поштовања правила	Број часова за тему : 7 Истицањем примера лошег понашања, које и сами ученици наводе, а тичу се живота у школи и ван ње најбоље сугеришемо ученицима да се правила понашања морају поштовати свуда и на сваком месту. Говоримо и о последицама непоштовања кућног реда које може довести до прављења материјалне штете или горе - повређивања. Ова тема се односи и на правила понашања на екскурзији. Да бисмо побољшали квалитет рада и дисциплине у одељењу, бирамо представника одељења који ће бити пример осталим ученицима и бринути о реду и дисциплини у одељењу.
ТЕМА 3: ШКОЛА И УЧЕЊЕ	
Подстицање ученика да увиде значај школе и учења, правилног распоређивања времена за учење и одмор. Развијање радних навика, самокритичности и љубави	Број часова за тему : 4 Ученици ће активно учествовати у разговорима на ову тему, а биће подстакнути питањима о оценама, предметима и о томе како планирају и

према стицању знања.	распоређују време за одмор и учење. Саветима и разговором доћи ће до закључка да је неопходно да редовно завршавају своје обавезе, да прате и бележе градиво на часу и да сами процене свој рад и резултате. На часовима допунске и математичке секције такође могу да допуне знање или схвате оно што на редовним часовима нису постигли. Циљ ових разговора је континуирано праћење рада и успеха ученика у коме важну улогу има сарадња са родитељима, тачније њихов подстицај за рад код куће.
ТЕМА 4: ЗДРАВСТВЕНО ВАСПИТАЊЕ	
Развијање свести о сопственом здрављу и здрављу других људи. Упознавање ученика са заразном болешћу- HIV. Развијање хигијенских навика.	Ова тема ће се реализовати кроз 7 часова. На часовима одељењског старешине ученицима ће се указати на значај здравља и одржавање и неговање правилне исхране и значај рекреације. Кроз дијалог ученици ће различитих искустава из окружења направити разлику између добрих и лоших животних навика и како оне утичу на њихово здравље. Посебна пажња ће се усмерити на штетност пушења, употреба алкохола и наркотика. Поводом Дана борбе против AIDS-а, ученици ће бити упознати са једном од заразних болести- HIV.
ТЕМА 5: СОЦИЈАЛНИ ОДНОСИ	
Развијање социјалне свести код ученика, стицање осећаја за жеље и потребе особа у сопственом окружењу кроз међусобно уважавање и толеранцију. Прихватање, разумевање и комуникација са особама различитих схватања, социјалних статуса и начина живота. Стицање вештине да се заузме сопствено место у одређеном социјалном окружењу и да појединац буде значајан део одређене групе.	Кроз дискусију се ученици наводе да искрено говоре о начину на који се друже, критеријумима према којима бирају друга/ другарицу и на тај начин и сами долазе до закључка о искрености пријатељстава и њиховој улози и значају у групи. У анонимним анкетама ученици дају одговоре и кроз каснији разговор о њиховим одговорима ученици долазе до сазнања о исправности својих мишљења и развијају свест о стварним потребама особа у њиховом непосредном окружењу. Ученици подељени у више група од којих свака представља различити нпр.социјални статус креирају одређене ситуације и сналазе се у њима и проживљавајући исте постају свеснији и толерантнији према околини.(13)

СРПСКИ ЈЕЗИК – ТРЕЋИ РАЗРЕД	
ДОПУНСКА НАСТАВА	
Циљ: Оспособљавање ученика за стицање основних знања из језика, језичке културе и књижевности. Увежбавање наставних садржаја са чијим усвајањем ученици касне, утврдити и проверити научено. Оспособити ученике за усвајање језичких садржаја и примене научног.	
ТЕМА 1: Језик	
Задаци	Начин остваривања
Правилно писање словима ћирилице и латинице, писање кратким једноставним реченицама, разликовање реченица по значењу и облику. Препознаје врсте речи, именице, заменице и придеве.	На одабраном тексту, у реченицама из свакодневног живота, препознајемо научене појмове и правила. Искључиво кроз реченице увежбавамо разликовање реченица по значењу и облику, врсте речи и њихову службу. Константно обнављати градиво и вежбати све што представља проблем на редовним часовима.
ТЕМА 2: Књижевност	
Читање ћириличног и латиничног текста. Одговарање на једноставна питања у вези са текстом Познавање књижевних родова на основу формалних одлика, поезије, прозе и драме.	Редовним читањем и писањем, препричавањем, одговарањем на постављена питања у вези са текстом помоћи ћемо да боље разумеју одређена књижевна дела.
ТЕМА 3: Језичка култура	
Користи форме учтивог обраћања, употребљава велико слово у писању властитих именица. Почиње реченицу великим словом а завршава је одговарајућим знаком интерпункције.	Кроз диктате, преписивања текстова написаних великим словима једног писма на друго писмо уз исправљање правописних грешака и писање великог почетног слова само тамо где је потребно, увежбаћемо и правописна правила и писање.
Напомена: Допунска настава се организује једном недељно. Наставни садржаји допунске наставе прате наставне садржаје редовне наставе како би омогућиле напредовање ученика који имају потешкоћа у савладавању истих.	

МАТЕМАТИКА – ТРЕЋИ РАЗРЕД
ДОПУНСКА НАСТАВА
Циљ: Оспособити ученике да брже и једноставније долазе до решења, да обављају једноставне рачунске операције, да уочавају

основне елементе у задацима и издвајају битно од небитног	
ТЕМА 1: Блок бројева до 1000	
Задаци	Начин остваривања
Зна да прочита, запише и упореди бројеве прве хиљаде Зна да прочита и запише дати број, уме да упореди бројеве по величини и прикаже број на датој полуправој Рачуна вредност бројевног израза са највише две операције сабирања и одузимања у оквиру прве хиљаде. Уме да решава једноставне једначине у оквиру прве хиљаде.	Вежбањем кроз припремљене задатке и задатке из уџбеника увежбаћемо и научити оно што на часовима теже схватају.
ТЕМА 2: Геометријске фигуре и њихови међусобни односи	
Уме да именује геометријске објекте у равни. Зна јединице за мерење дужине. Користи поступак мерења дужине објекта, приказаног на слици, при чему је дата мерна јединица.	Ову тему увежбаћемо цртањем, резањем, пресавијањем, мерењем, упоређивањем, поклапањем...Садржаји ће бити прилагођени потребама сваког ученика.
ТЕМА 3: Мерење и мере	
Уме да изрази одређену суму новца преко различитих апоена и рачуна са новцем у једноставним ситуацијама Препознаје коју јединицу мере да употреби за мерење задате запремине течности (l, dl, ml) Препознаје коју јединицу мере да употреби за мерење задате масе (g, kg,t)	За упознавање мера за мерење дужине ученици ће добијати задатак да мере различите предмете који се налазе у учионици, своју висину, висину другова, дужину стопала... Да би боље схватили мере за површину користићемо модел квадратног метра (квадратног дециметра и квадратног центиметра). Различитим играма сипања и пресипања увежбаћемо јединице за мерење запремине.
Напомена: Предвиђено је 36 часова годишње. Сваки учитељ за себе одређује број часова по темама. Допунска настава се организује једном недељно. Наставни садржаји допунске наставе прате наставне садржаје редовне наставе како би омогућиле напредовање ученика који имају потешкоћа у савладавању истих. Задатке припрема учитељ или користи оне које ученици нису разумели на часу.	

МАТЕМАТИЧКА СЕКЦИЈА У РАЗРЕДНОЈ НАСТАВИ

Циљ: Математичке секције је да оспособи ученике за примену усвојених математичких знања у решавању сложенијих текстуалних и логичких задатака; да припреми ученике за разна такмичења из математике.	
ТЕМА 1: ПРИРОДНИ БРОЈЕВИ ДО 1000 (22 часа)	
Задаци	Начин остваривања
Ученици треба да знају појам скупа, основне операције са скуповима и да примењују знања о скуповима у проблемским задацима. Израчунавање вредности бројевних израза. Да примењују својства природних бројева у решавању проблемских задатака. Да умеју да израчунају бројевну вредност израза са више операција, поштујући приоритет.	Аналитичко –синтетичком методом решавати задатке полазећи од једноставних ка сложенијим. Решавати једначине и неједначине са природним бројевима са две рачунске операције. Увежбавати решавање логичких задатака.
ТЕМА 2: ГЕОМЕТРИЈСКЕ ФИГУРЕ И ЊИХОВИ МЕЋУСОБНИ ОДНОСИ (6 часова)	
Решавају сложене проблемске задатке дате у текстуалној форми. Знају да уочавају међусобне односе геометријских објеката у равни.	Израчунавање обима и површине троугла и четвороугла када су дате све старнице фигура и када нису дате све потребне информације. Увежбавати задатке неправилних геометријских фигура, израчунавање дела фигуре и исечака.
ТЕМА 3: МЕРЕЊЕ И МЕРЕ (8 часова)	
Знају да претварају јединице за мерење дужине, масе, запремине и временских одређница.	Применом проблемских задатака (пресипање, вага и сл), решавати задатке мерења.
ТЕМА 4: ТАКМИЧЕЊА	
Решавају сложене математичке задатке примењујући стечена знања како из редовне наставе тако и са секције.	Укључити ученике у математичка такмичења ван установе (међународно такмичење „Кенгур без граница“, „Мислиша“ и математичко такмичење које организује Друштво математичара Србије), као и на међуодељенска такмичења у организацији учитеља наше школе (осмишљено по узору на иста) где могу учествовати сви ученици, а не само најбољи.
Напомена: у раду секције бројни су задаци, игре, загонетке, мозгалице и питалице, које могу у великој мери допринети развоју мишљења код деце. Користити у раду и математички лист у издаваштву “Архимедиса“, као и задатке са ранијих школских и општинских такмичења, задатке са интернета. Наставник и ученици, заједно, треба да се договоре око правила рада и понашања у	

одељењу Атмосфера узајамног уважавања, поверења и сарадње је предуслов добре наставе и напретка њених актера.

СЕКЦИЈА ЗА ДЕЧЈЕ СТВАРАЛАШТВО

Циљ: Развијање осећаја за лепо и складно, развијање мануелне спретности и неговање вештине ликовног изражавања. Циљ је и да се ученици упознају са различитим ликовним техникама и могућностима њихових комбиновања са техникама примењене уметности при декорисању украсних и употребних предмета. Развијање другарства, међусобне сарадње на заједничким пројектима и формирање позитивних особина личности.

ТЕМА 1: Упознавање са различитим техникама рада и различитим материјалима

Исходи	Начин остваривања
Упознавање са основним појмовима и ликовним техникама, и уопште са техникама креативног рада; развијање љубави према уметности и стваралаштву уопште	Овој теми посвећено је укупно 7 часова. Наставник проналази идеје, најбоља решења, сугерише, даје упутства и помаже ученицима у раду, упознајући их постепено са различитим техникама рада. Ученици слушају сугестије наставника, прикупљају материјал и развијају идејна решења.

ТЕМА 2: Радионице – децје стваралаштво

Израда ликовних и примењених радова у комбинованим техникама, намењених излагању.	Овој теми посвећено је укупно 20 часова. Ученици према упутствима наставника раде на реализацији планираних идејних решења. При томе се користе различите ликовне технике и разноврсни ликовни материјали.
---	---

ТЕМА 3: Изложбе и процена урађеног

Постављање изложби и естетска процена урађеног, фотографисање радова, планирање даљег рада	Овој теми посвећено је укупно 9 часова. Наставник организује постављање радова, њихово груписање, израду одговарајућих натписа, фотографисање радова и прављење албума. Ученици уређују поставку, дају сугестије о најбољим решењима, дају коментаре о урађеном.
--	---

Напомена: За реализацију ове секције планирана су 36 часа. Часови се одржавају у школској библиотеци, кабинету за техничко васпитање

или у летњој учионици. Изложбе се постављају или у школској библиотеци или на простору између етно куће и школског врта лековитог биља. Могуће је учествовање на различитим ликовним конкурсима. О свакој активности води се детаљна фото-документација. Часови секције могу се реализовати у корелацији са предметима народна традиција и ликовна култура. Могуће је и уклапање часова секције у оквир тематских дана (интегративна настава).

РЕЦИТАТОРСКА СЕКЦИЈА	
Циљ: Стицање знања о изражајном казивању, правилном изговору гласова и речи и основним чиниоцима правилног говора: интонацији, интензитету, правилном акцентовању.	
ТЕМА 1: Чиниоци изражајног казивања	
Исходи	Начин остваривања
Развијање језичког осећаја за изражајно читање, рецитовање;	Ученике ћу најпре упознати са теоријским појмовима који се односе на изражајно казивање. Након тога ћемо на различитим примерима показати у којој мери су ти чиниоци важни. Намерним грешкама (које су ученицима забавни и занимљиви) или текстовима писаним на неком дијалекту утицаћу да ученици уоче особине изражајног говора.
ТЕМА 2: Интонација и интензитет	
Упознавање ученика са појмовима: интонација, интензитет; Неговање говорничких способности ученика.	Да би практично усвојили већ поменуте појмове интонација и интензитет, ученици ће добити задатке да науче делове изабране песме напамет, па ће слушајући једни друге закључивати која интонација и интензитет највише одговара садржају песме.
ТЕМА 3: Акценатске вежбе	
Неговање говорничких способности ученика, вежбање говорништва, дикције (акценат, интонација, пауза);	Најпре ћу подсетити ученике на појам акценат речи и реченице и правила везана за дужину, место и интонацију акцента. Посебну пажњу ћу посветити садржају песме на којој ученици вежбају акценте. Ученици ће пратећи тему песме обраћати пажњу на осећајно казивање песме

	поштујући паузе. И кроз ову тему ћу прављењем намерних грешака у акцентовању скренути пажњу на правилан изговор и тиме подстаћи ученике да и сами обрађају пажњу на правилан акценат.
ТЕМА 4: Изражајно казивање стихова	
Развијање љубави према лепом говору, учешће на такмичењима (школском и општинском) као прилика да се подстиче креативност и такмичарски дух ученика.	Пошто је ова тема садржана у претходне три теме научено ћемо утврдити вежбањима и изабраним текстовима и песмама за школске приредбе и такмичење рецитатора. Начин остваривања ове теме се заснива на вежбама и сугестијама које се односе на прилагођавање изражајног говора теми и свим осталим чиниоцима изражајног казивања.
ТЕМА 5: Школске приредбе	
Развијање љубави према лепом говору, учешће на приредбама као прилика да се подстиче креативност и такмичарски дух ученика.	На почетку школске године, када се формира секција ученици добијају задатке да у одговарајућим приликама (Дечја недеља, Нова година, Свети Сава, Осми март, Дан школе) сами предложе теме и начин на који би они осмислили рад секције и своје учешће у њој. Ипак најчешће се рад заснива на избору и подели песама или рецитала и њиховом увежбавању за дату прилику- празник.

ЧЕТВРТИ РАЗРЕД

ЧАС ОДЕЉЕЊСКОГ СТАРЕШИНЕ	
Циљ: Упознавање ученика са различитим темама везаним за живот у школи и ван ње.	
ТЕМА 1: ПРАЗНИЦИ - ЈА И ДРУГИ	
Задаци	Начин остваривања
Подстицање позитивних осећања; Неговање позитивног става према школи, себи и о другима; Навикавање ученика на сарадњу, тимски рад, договор и рад у	Кроз игру новинара разговарати о томе како су ученици провели летњи распуст и припремити се за предстојеће наставне активности. Продубљивати другарске односе кроз радионицу са

колективу; Развијање љубави према другарству; Навикавање ученика на сарадњу и поштовање; Развијање свести о вредним делима прошлости, разумевање значаја Светог Саве за просветитељство; Чување народних обичаја од заборава; Подстицање ученика на бригу о себи и другима, сарадњи и одговорности; Боље упознавање ученика у одељењу, да ученици постану свесни себе, својих особености, као и сличности и разлика са другима.	родитељима, где би ученици, заједно са родитељима открили да ли су друштвени, како породица утиче на друштвеност, на које начине се може развијати пријатељство. . Кроз игру у пару (ученици наводе три ствари по којима су слични и три ствари по којима се разликују од друга у пару), навести ученике да схвате да постоје разлике, али да оне не би требало да буду препрека дружењу. Неговати обичаје везане за празнике кроз разговор о обичајима везаним за Божић, Ускрс. Проширити знања о Светом Сави кроз рад у групи правећи пано (биографија, песмице, слике о Светом Сави). Организовати приредбу за родитеље за крај школске године.
ТЕМА 2: КУЋНИ РЕД - БОНТОН	
Подстицање ученика на бригу о себи и другима, учење сарадњи и одговорности; Оспособљавање ученика за самостално планирање својих активности; Навикавање ученика да правилно испланирају време за рад и слободно време; Оспособљавање ученика за самостално планирање својих активности; Стицање и проширивање знања о безбедности у саобраћају; Стварање позитивног става према здрављу и очувању здравља. Разумевање значаја правилне исхране као и повезаност правилног развоја са правилном исхраном; Усвајање знања и схватање штетности пушења на здравље и правилан развој.	Учити ученике како да уче и стечена знања примене кроз конкретне примере (како научити лекцију која је обрађена тог дана). Помоћи ученицима да правилно искористе време, планирајући радни дан од устајања до одласка на спавање. Кроз разговор, навести ученике да схвате значај правилне исхране за раст, развој и здравље. Знања о штетности пушења проширити организовањем посете здравственог радника. Читањем одговарајућих текстова, навести ученике да схвате значај одржавања личне хигијене. Обновити знања о правилном и културном понашању у саобраћају извођењем наставе у школском дворишту, стављајући ученике у улогу учесника у саобраћају (пешак, путник у аутобусу...). Известити час у школској библиотеци, како би се ученици упознали са фондом књига и прелистали дечију штампу, а затим навести ученике да направе свој часопис, самостално бирајући теме према интересовању.
ТЕМА 3: ШКОЛА И УЧЕЊЕ- МОЈА ОСЕЋАЊА И ЈА	
	Задаци ове теме ће се реализовати кроз низ активности

Упознавање ученика са портфолиом, како изгледа, чему служи; Упознавање ученика како да открију своје способности, како да изаберу секцију коју воле; Усвајање знања о важности сваке професије; Разумевање и препознавање осећања када су задовољни или незадовољни, као и да знају да превазиђу тугу и страх.	радионичарског типа и разноврсне игре. Радионице изводити у кругу. Разговор о одређеној теми почиње учитељ, а ученици настављају ланчано да одговарају, постављају питања, износе мишљење. Наводити ученике да искажу своја осећања, као и да наведу у којој ситуацији су били тужни, љути, уплашени, срећни. Ученицима помоћи да израде сопствени портфолио где ће описати себе, своју породицу, дом, школу и записати шта желе да постигну у школи у овој школској години. Припремити анкете које ће попуњавати ученици са циљем да открију своје способности и изаберу секцију коју воле. Упознати ученике са различитим професијама, навикавати их на сарадњу и договор кроз рад у пару и групи. Развијати и неговати пријатељске односе међу ученицима наводећи их на заједничке активности, упућујући их да говоре о себи пред одељењем у циљу бољег упознавања. На крају првог и другог полугодишта извршити анализу ученичких портфолија и остварити увид у степен остварености постављених циљева везаних за школу.
4. Тема: БЕЗБЕДНОСТ УЧЕНИКА	
Упознавање ученика са правилима понашања у саобраћају. Развијање свести о насиљу као негативној појави као и о штетности употребе алкохола и опојних дрога. Обука ученика о начину понашања у случају пожара и природних непогода. Упознавање ученика са могућим проблемима који се дешавају небезбедним коришћењем интернета и друштвених мрежа	Наставна тема безбедност ученика у току школске године реализоваће се са 8 часова. На часовима одељенског старешине припадници полицијске службе ученицима ће говорити о безбедност у саобраћају, о улози полиције у свакодневном животу грађана. Посебна пажња биће посвећена насиљу као негативној појави, превенцији и заштити деце од опојних дрога и алкохола, безбедно коришћење интернета и заштити деце од трговине људима. Водиће се разговор и о обука ученика како да поступе у непредвиђеним околностима: случају пожара или случајевима техничко-технолошких опасности и природних непогода.
Напомена: час одељенског старешине се изводи кроз низ специфичних метода, користећи се углавном групним радом или рад у пару.	

Те методе су: ланчана пантомима, препричавање приче, стрипови у наставцима, ”Team building” игре, вајар и глина, „зидови и мост“, миш – чудовиште –мислилац, игра улога, заједнички цртеж, израда плаката, разговор писањем, кутија предлога –идеја – жалби, учење по станицама, израда пројекта, техника „важно и хитно“. Мапе ума, настави реченицу, гостовање, А-Б-Ц метода, дебате, израда постера на различите теме, вежба граница, санта леда, анализа случаја.

Користе се различита наставна средства. Папир бели, у боји, хамер, фломастери, маркери, дрвене боје, маказе, лепак, интернет презентације, пластелин, конопац, селотејп у боји, украсни папир.

СРПСКИ ЈЕЗИК - ДОПУНСКА НАСТАВА

Циљ: Допунски рад се организује за ученике који из објективних разлога у редовној настави матерњег језика не постижу задовољавајуће резултате у неком од програмско-тематских подручја. Допунски рад организује се током целе наставне године, односно одмах чим се уоче тешкоће појединих ученика у усвајању програмских садржаја. Чим савлада одређену тешкоћу или отклони недостатак, ученик престаје с допунским радом ван редовне наставе. Током даље редовне наставе такве ученике не треба испуштати из вида, односно - диференцирањем редовне наставе - омогућити ученицима да градиво савладају на редовним часовима.

Задаци

Начин остваривања

ТЕМА 1: Историја српског језика

Ученик треба да:

- разликује појмове књижевног и народног језика
- зна основне податке о развоју књижевног језика код Срба (од почетка до данас)
- основне податке о дијалектима српског језика

Упознаћу ученике са основним одликама језика Словена у прапостојбини, са језичком породицом (језици који имају заједничког претка), са праиндоевропским језиком (већина европских језика потиче од њега) и са групама словенских језика (источнословенски, западнословенски, јужнословенски). Ученицима ћу такође упознати са дијалектима у српском језику. Као што су језици различити, тако се и у српском књижевном језику разликују дијалекти

	(говори с посебним особинама). Говорићу им о књижевним и некњижевним дијалектима екавског и ијекавског изговора. Говорићемо о новом појму-нормирању и о томе зашто је битно нормирање кад говоримо о језику (нормирање је неопходно како бисмо имали српски стандардни књижевни језик).
ТЕМА 2: Морфологија и синтакса	
Ученик треба да: • препозна врсте речи; зна основне граматичке категорије променљивих речи; примењује књижевнојезичку норму у вези с облицима речи • препозна синтаксичке јединице (реч, синтагму, предикатску реченицу и комуникативну реченицу, зависне и независне реченице) • одређује реченичне чланове у типичним (школским) примерима • правилно употребљава падеже у реченици • одређује место и природу акцента у речи • примени правописну норму (из сваке правописне области) у једноставним примерима	Написаћу на табли примере реченица које ће ученици уз моју помоћ анализирати према саставу, а онда ћемо заједно уочити да ли је реч о независним или зависним реченицама. Притом ученици треба и да одреде из ког је дела дата реченица. Поновићемо одлике комуникативних и предикатских реченица и скренућу им пажњу на инверзију (обрнути редослед) и правописном правилу када је зависна испред независне реченице. Поменути задаци које ученици треба да остваре уз наставникову помоћ и стални надзор, најпре се односе на континуирано и темељно увежбавање, усменим и писменим путем.
ТЕМА 3: Народна и уметничка књижевност	
Задаци	Начин остваривања
• разликује типове књижевног стваралаштва (усмена и ауторска књижевност) • разликује основне књижевне родове: лирику, епику и	Подсетићемо се типова књижевног стваралаштва, стилских фигура, форми приповедања, версификације које су

драму (римовани и неримовани; осмерац и десетерац) различите облике казивања у књижевноуметничком тексту: наравија, дескрипција, дијалог и монолог књижевноуметничком тексту (епитет, поређење, ономатопеја, словенска антитеза, хипербола, контраст, метафора, градиција, алегорија)	• препознаје врсте стиха • препознаје • препознаје постојање стилских фигура у	ученици учили у 5, 6. и 7. разреду. Ученици ће уз моју помоћ увежбавати примере стилских фигура, (епитет, поређење, персонификација, ономатопеја, хипербола, словенска антитеза, контраст, метафора, градиција, алегорија), на познатим текстовима.
--	--	--

СРПСКИ ЈЕЗИК - ДОДАТНИ РАД

Циљ: циљ додатног рада из српског језика је развијање критичког мишљења, проширивање сазнања из језика и књижевности, функционално повезивање садржаја из књижевности са историјским, позоришним и филмским делима на узрасном нивоу заинтересованих ученика.

Задаци	Начин остваривања
ТЕМА 1: Савремени српски књижевни језик	
• упознавање историјског развоја српског књижевног језика; • савладавање главних правила акценатске норме књижевног језика;	Ученици треба да сакупе језичку грађу у што већем обиму и да на том корпусу проучавају порекло речи, граматичких појава, творбених основа или резултата промена у сродним језицима. У том раду наставник даје смернице водећи до тога да ученици изводе закључке о значају Вуковог рада и о његовим претходницима. Читањем или путем презентација, ученици долазе и до закључка о томе како је установљена акценатска норма и шта она представља на територији простирања српског језика.
ТЕМА 2: Стилгеност речи. Врсте стилова	
• разликовање функционалних стилова • применљивост знања о стиливима у изражавању ученика	Врсте стилова ће ученици најлакше разликовати уколико им се дају конкретни примери примерени врсти текста или прилици у којој се користе. Након неколико слушања, ученици ће имати задатак да сами прикупљају информације или примере који илуструју одређени функционални стил. Пошто је ова тема веома захвална у смислу богатства језичке грађе, онда ће ученици поменути истраживања радити индивидуално, ради боље перцепције и употребе стила.

ТЕМА 3: Целовита анализа филмског и драмског дела (стилске вежбе)	
- разликовање књижевних родова и врста - познавање процеса драматизације - разумевање развоја филмске уметности на бази књижевног дела	Ова тема се надовезује на претходну, али са ограничењем у погледу коришћења стила. Ученици ће већ имати довољно информација о драми и филму, а најбоље примере ће моћи да погледају у школској библиотеци уз наставникова објашњења. Тако је могуће остварити компаративну анализу филма, представе и песама о Косовском боју, упоредити део драме који је дат у читанкама са одговарајућим сценама филма "Ко то тамо пева?" и слично. За сваку прилику посебно употребљен је одговарајући стил, а ученици ће имати задатак да открију који стил је коришћен и због чега у одређеној интерпретацији.
Напомена:	

ДРАМСКА СЕКЦИЈА	
Циљ: Циљ рада драмске секције је да код ученика развије њихову креативност, машту, слободу говора и покрета, да обједини различите садржаје и оспособи ученика да те садржаје и прикаже.	
ТЕМА 1: ДРАМАТИЗАЦИЈА КЊИЖЕВНИХ ТЕКСТОВА	
Исходи	Начин остваривања
Познаје сценску уметност; Повезује садржаје из језика, књижевности и сценске уметности. Познаје карактеристике локалног говора. Влада ораторским вештинама. Препознаје могућност трансформације и сл.	Заједничким ангажовањем најпре читамо а затим и бирамо одговарајуће драмске текстове, правећи план њихових извођења (Нова година, Свети Сава, Дан школе). Читамо текстове и вршимо поделу улога према могућностима ученика, говорних и глумачких.
ТЕМА 2: ДРАМСКА СТРУКТУРА (идеја, радња, догађај, ситуација, ликови и препреке)	

Повезује садржаје из језика, књижевности и сценске уметности. Познаје карактеристике локалног говора. Уочава сцене у драмском извођењу; Идентификује се са ликом који глуми.	Текстове које смо изабрали, анализирамо, али сада обратити пажњу на ликове у тексту. Њихове особине, поступке, однос према другим ликовима. Обратити пажњу на место вршења радње и време дешавања.
ТЕМА 3: ПРОСТОР И ВРЕМЕ У ДРАМСКОМ ТЕКСТУ	
Самостално излаже и слободно се креће по сцени; Уме да искористи своје фразе у глуми.	Вежбати улоге које смо поделили. Указивати на грешке (начин кретања на сцени, обраћање другим ликовима, изражајност).
ТЕМА 5: РЕЦЕПЦИЈА УЧЕНИКА	
Изводи драмски текст; Поистовећује се са ликом који глуми; Слободно се креће по сцени;	Рецепција подразумева представљање драмског текста на сцени и испред публике.

ЕКОЛОШКА СЕКЦИЈА

Циљ: Проширивање интересовања ученика за очување природе; упознавање са основним појмовима биологије и екологије и развијање интересовања за ове природне науке.

ТЕМА 1: КОМПОНЕНТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

Исходи	Начин остваривања
Развија љубав према природи. Одговорно се односи према животној средини. Учествује у тимском раду; Истражује информације о практичним поступцима за побољшање квалитета животне средине.	Путем предавања и презентације на видео материјалу, показати начине загађења средине. Путем експеримената учимо како се пречишћава вода. Читамо занимљиве текстове о природи и коментаришемо их.

ТЕМА 2: ПРОМЕНЕ И ПОЈАВЕ У ПРИРОДИ (животна средина у опасности)

Има свест о угрожености и потреби очувања природе.
Познаје принципе и методе управљања отпадом.
Познаје животни циклус појединих материјала (распадање, труљење).

Путем дискусије, видео материјала, радних листова, и текстова уочавамо како је наша животна средина у опасности. Својим поступцима (виком, пиштањем, пуштањем гласне музике) уочавамо проблем БУКЕ. Одлажемо отпадке на тачно утврђеним местима а лоше поступке опомињемо. Правимо природно ђубриво (компост).

ТЕМА 3: ЗАШТИТА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

Познаје основне животне вредности.
Зна како атмосфера утиче на температуру Земље.
Истражује и самостално учи.
Познаје начине за експлоатацију извора енергије.
Зна обновљиве изворе енергије и начине за њихово економично коришћење.
Зна проблеме који настају оштећењем озонског омотача.
Развијена свести о науци и њеном значају и месту у даљем научном образовању.

Путем текстова, слика и видео материјала упознајемо националне паркове, како да бринемо о својим љубимцима. Предложено начине очувања природе. Правимо значке за другаре који брину о природи а и за оне који не брину о природи. Правимо букомер и редовно бележимо стање у школи.

РИТМИЧКА СЕКЦИЈА

Циљ: Развијање музикалности и осјећаја за ритам код ученика. Развијање љубави према музици и плесу. Развијање креативности код ученика и осјећаја припадности групи. Развијање спретности, правилног држања тела. Развијање издржљивости, експлозивне и репетитивне снаге мишића целог тела. Коришћење различитих пригодних реквизита у извођењу ритмичких покрета.

ТЕМА 1: ИГРАМ, ПЛЕШЕМ, СТВАРАМ**Исходи**

Прати ритам одговарајуће музике и изводи једноставне кретне активности.
Учи плесне кораке - модерног плеса и савремене

Начин остваривања

На почетку школске године проверити интересовање ученике за учешће на ритмичкој секцији и извршити пријем нових чланова на основу музикалности и извођењу једноставних ритмичких покрета поштујући ритам

кореографије, народних и дечјих игара. Разликује различите музичке жанрове.	композиције. Представити ученицима начин рада секције. Заједно са ученицима бирати композиције на којима ће се припремати кореографије а са којима ће се представити публици на приредбама. Осмишљава ритмичке кораке за композицију, пратити ученичко извођење, вршити корекције и ако је потребно искључује и укључити нове чланове у рад групе. Активности су везане претежно за модерни плес и савремену кореографије. Искористити ученике који су полазници фолклорне секције за учење народних игара. Плесне кореографије представити на школским приредбама.
Напомена: ритмичка секција се може извести кроз 36 часова годишње и мање, у зависности од спремности наставника и ученика да се припремају за наступе током године. Ритмичка секција се може представљати на Дечјој недељи, Новој години, Божићу, Осмом марту и Дану школе. Ритмичку секцију чине ученици од првог до четвртог разреда.	

ЛИТЕРАРНА СЕКЦИЈА

Циљ: Циљ литерарне секције је развијање осећаја за писано изражавање код надарених ученика, као и за естетско процењивање написаних радова.

ТЕМА 1: Писање песама и прозних радова

Исходи	Начин остваривања
Зна како настаје стих, бира и распоређује речи ради стварања риме. Прави строфу; Описује ликове, пејзаже, сцене у писању догађаја/доживљаја. Пише своје прво “књижевно дело”.	Тема ће бити реализована кроз 16 часова. Поједине часове реализовати у природи, како би ученици могли да посматрају и воде разговор о изгледу природе у јесен, зиму, пролеће. Ученике наводити да проналазе што више придева за описивање задатог појма. Часови ове теме се прожимају са другом темом, тако да наводећи ученике на читање, богате речник и успешније пишу песме и прозне радове. Читањем одабраних песама упознати ученике са римом и строфом, вежбањем их наводити да самостално бирају и распоређују речи у циљу ритмичности.

	Ученици ће писати саставе о позној јесени, Новој години, Светом Сави, зими, 8. марту, пролећу. На часовима који претходе самом писању састава, разговарати о теми, инсистирати на главним деловима-уводу, разради, закључку, читати адекватне текстове, песме. Ученици имају могућност избора за сваку тему да ли ће писати прозни рад или песму, у зависности од сопствених афинитета и тренутног надахнућа.
ТЕМА 2: Разговор о прочитаним књигама и дејим часописима	
Разликује књижева дела/врсте и радо их чита; Богати речник; Чита књиге и дејје часописе; Комуникативан, сарађује и активан у групном раду; Развијена реторичка способност; Разуме идеју и креативни дијалог.	Тема ће бити реализована кроз 9 часова. На почетку школске године ученици ће посетити школску библиотеку и упознати се са фондом књига. Кроз разговор, навести ученике да искажу сопствена интересовања према одређеној области, науци, књижевном роду и упутити их да позајмљују књиге из школске библиотеке како би проширили знања и уједно богатали речник читањем. У зависности од интересовања, препоручити ученицима књиге и дејје часописе. Пробудити радозналост и мотивисати их на читање кроз кратак увод у радњу неког дела. Постављати питања о прочитаној књизи/ дејјем часопису, наводити ученике да самостално анализирају књигу, износе свој став према одређеној ситуацији, подстицати их на размену идеја и дискусију, препричавању. Инсистирати на потпуним реченицама, поштовању интонације, јасно структурираном казивању.
ТЕМА 3: Припремање за приредбе и такмичења	
Изражајно чита различите књижевне жанрове. Изражајно рецитије песмице - интонација, дикција, вртса поезије. Сценски орјентисан.	Тема ће бити реализована кроз 5 часова. Ученици ће читати написане саставе / песме, а затим ће се бирати најбољи за приредбу. Вежбати изражајно читање / рецитовање. Узеће учешће на приредби поводом Дејје недеље, Нове године, Светог Саве, 8. марта.
ТЕМА 4: Естетско процењивање написаних радова	

Анализира и естетски процењује написан рад; Самокритичан и критичан.	Тема ће бити реализована кроз 6 часова. Ученици ће читати написане радове, након чега ће анализирати рад. Ученици ће најпре изнети мишљење о сопственом раду, а затим ће се укључити остали ученици у дискусију. Наводити ученике да кажу шта је добро у раду, шта је могло боље, да дају предлог или идеју.
Напомена: Ученици имају могућност учествовања на школским литерарним конкурсима, као и другим конкурсима ван школе	

СЕКЦИЈА ЗА ДЕЧЈЕ СТВАРАЛАШТВО	
Циљ: Развијање осећаја за лепо и складно, развијање мануелне спретности и неговање вештине ликовног изражавања. Циљ је и да се ученици упознају са различитим ликовним техникама и могућностима њихових комбиновања са техникама примењене уметности при декорисању украсних и употребних предмета. Развијање другарства, међусобне сарадње на заједничким пројектима и формирање позитивних особина личности.	
ТЕМА 1: Упознавање са различитим техникама рада и различитим материјалима	
Исходи	Начин остваривања
Познаје основне појмове и ликовне технике, и уопште технике креативног рада.	Овој теми посвећено је укупно 7 часова. Наставник проналази идеје, најбоља решења, сугерише, даје упутства и помаже ученицима у раду, упознајући их постепено са различитим техникама рада. Ученици слушају сугестије наставника, прикупљају материјал и развијају идејна решења.
ТЕМА 2: Радионице – децје стваралаштво	
Израђује ликовне и примењене радове у комбинованим техникама, намењених излагању.	Овој теми посвећено је укупно 20 часова. Ученици према упутствима наставника раде на реализацији планираних идејних решења. При томе се користе различите ликовне технике и разноврсни ликовни материјали.
ТЕМА 3: Изложбе и процена урађеног	
Поставља изложбу и естетски процењује урађено, фотографише радове, планира даљи рад.	Овој теми посвећено је укупно 9 часова. Наставник организује постављање радова, њихово груписање, израду

	одговарајућих натписа, фотографисање радова и прављење албума Ученици уређују поставку, дају сугестије о најбољим решењима, дају коментаре о урађеном.
Напомена: За реализацију ове секције планирана су 36 часа. Часови се одржавају у школској библиотеци, кабинету за техничко васпитање или у летњој учионици. Изложбе се постављају или у школској библиотеци или на простору између етно куће и школског врта лековитог биља. Могуће је учествовање на различитим ликовним конкурсима. О свакој активности води се детаљна фото-документација. Часови секције могу се реализовати у корелацији са предметима народна традиција и ликовна култура. Могуће је и уклапање часова секције у оквир тематских дана (интегративна настава).	

ДРАМСКО-ЛУТКАРСКА - СЕКЦИЈА	
Циљ: Циљ рада драмско-луткарске секције је да код ученика развије луткарску културу кроз гледање и анализу луткарских представа, развијање луткарског доживљаја и изражавања, богаћење речника као и формирање позитивних особина личности.	
ТЕМА 1: Уводни део	
Задаци	Начин остваривања
-упознавање ученика са радом секције и основним појмовима: лутка, луткарство, луткар... -подстицање на размишљање, активност и креативан луткарски рад;	. Драмска секција се реализује тако што се сви заинтересовани ученици учлањују у секцију и заједно са наставником раде на драматизацији текстова, увежбавању покрета тела, говора и доживљају сценске уметности. Ученици се информишу и стичу знања о појмовима: лутка, луткарство, луткар... Бирамо текст и ученици покушавају да га драматизују делећи садржај текста на улоге и осмишљавајући драмску радњу.
ТЕМА 2: Припрема комада и израда лутака	
- се оспособи за самостално излагање и ублажавање и превазилажење треме, стидљивости; - развијање самопоуздања, комуникативности, сарадње и	Идеју износи члан секције или група ученика, а наставник помаже. Радња и ситуација су познати из текста па се подели улога приступа према афинитетима и специфичности ученика. Уз навођење примера, понављање ситуација и проба, увежбава се драмска структура. Наставник помаже ученицима путем импровизација, физичким

осећај припадности групи; -уознавање са карактеристикама локалног говора; -развијање интелектуалне, вербалне и моторичке способности, пажње и осећаја за простор; - савлада реторичке препреке, препознавање могућности трансформације и сл.	распоређивањем и сталним говорним исправкама да успевају у илузорном смештању радње у оквиру простора и времена на сцени. Правићемо костиме у складу са улогом и карактером лика; заједно ћемо одабрати музику
ТЕМА 3: Сценски наступ	
-израда сценографије; -оспособљавање ученика за сналажење на сцени.	Представљање гледалишту припремљеног драмског комада уз примену потребних ефеката: свтлосни, звучни, визуелни...

ВРТЛАРСКА СЕКЦИЈА

Циљ: Уознавање лековитих биљака, развијање еколошке свести, праћење промена у природи, практичан рад на одржавању и развијању школског врта лековитог биља.

ТЕМА 1: Уознавање различитих биљних врста

Исходи	Начин остваривања
Разликује биљке према изгледу и карактеристикама Зна примену лековитих биљака карактеристичних за наше поднебље	Овој теми посвећено је укупно 7 часова. Наставник уознаје ученике са појединим лековитим биљкама тако што им показује фотографије биљака, свеже и осушене примерке биљака, објашњава њихове карактеристике и примену Ученици слушају, бележе, учествују у изради албума лековитог биља, као и у такмичењима у познавању лековитог биља.
ТЕМА 2: Практичан рад у врту	

Ради у школском врту према календару радова и биљкама које се у њему гаје.	Овој теми посвећено је укупно 17 часова. Наставници упућују ученике у следеће практичне активности: сакупљање семена, резивање биљака, уклањање корова, садња младих биљака. Формирање леја, садња расада, практичан рад на одржавању врта. Праћење промена у природи. Вођење календара радова и фотографисање биљака
ТЕМА 3: Израда различитих баштенских украса	
Израђује разноврсне украсе за врт, натписе, осликава саксије, припрема и поставља изложбе лековитог биља.	Овој теми посвећено је укупно 12 часова. Активности укључују израду малих букета од свежих и сувих биљака, икебана, као и украшавање саксија са расадом намењених излагању. Ученици уз помоћ наставника припремају материјале за изложбу: украсне саксије са расадом цвећа и лековитих биљака, мале букете и икебане, цртеже са флоралном тематиком
Напомена: За реализацију ове секције планирана су 36 часа. Часови се одржавају у школском врту лековитог биља и школској библиотеци или у летњој учионици. Изложбе се постављају или у школској библиотеци или на простору између етно куће и школског врта лековитог биља. Могуће је учествовање на различитим ликовним конкурсима. О свакој активности води се детаљна фото-документација. Часови секције могу се реализовати у корелацији са предметима народна традиција и ликовна култура. Повремено се организују такмичења у познавању лековитог биља.	

ЛЕПО ПИСАЊЕ (УЧИМО КАЛИГРАФИЈУ)

Циљ: Развијање способности лепог и уредног писања, моторичке способности и оријентације у простору.

-Развијање навика и осећаја за лепо писање.

-Лепо и правилно писање ћириличних слова, користећи туш и перо или мастило и пенкало.

-Неговање радозналости за ликовно стварање, упорност и истрајност, прецизност и уредност.

ТЕМА 1: Упознавање технике лепог писања

Исходи	Начин остваривања
-Упознавање са појмом калиграфије; -Уочавање разлике између свакодневног писања и лепог писања;	Наставник упознаје ученике са појмом калиграфије, историјом писма, карактеристикама различитих подлога за писање и калиграфским прибором

ТЕМА 2: Вежбе лепог писања	
-Основне технике израде калиграфских текстова; Ученик повлачи и црта линије, шаре и облике; схвата односе цело – део, велико – мало, високо – ниско, уско – широко, лево-десно, правилно пише ћирилична слова	Наставник показује ученицима технике писања, коригује погрешке ученика у писању, прати њихов рад
ТЕМА 3: Прављење производа са лепо написаним текстовима	
Ученик повезује лепо писање са другим научним дисциплинама (ликовном културом, историјом језика, националном историјом); -своје креативне способности претвора у конкретан продукт;	Наставник организује набавку материјала за рад, помаже у раду, врши евалуацију урађеног, развија код ученика осећај за предузетништво
Напомена: За реализацију ове секције планирано је 36 часова у млађим разредима школе у Марковцу. Часови се одржавају по потреби у школској библиотеци и учионици 3/1. При реализацији ових радионица код ученика развијаће се комуникација и сарадња, а посебно естетичке компетенције. Све активности ће се реализовати кроз едукативне радионице, групни рад, рад у пару, радом уз сарадњу са ученичком задругом и корелацијом са другим наставним предметима и ваннаставним активностима- српски језик, народна традиција, СОН и ликовна култура. Могућа је посета Сајму књига.	

БИБЛИОТЕЧКА СЕКЦИЈА	
Циљ: Циљ библиотечке секције је упознавање ученика са радом школске библиотеке; развијање књижевне културе, читалачких и радних навика ученика, као и укључивање ученика у све активности које се одвијају током школске године у оквиру рада школске библиотеке	
ТЕМА 1: Упознавање са радом школске библиотеке	
Исходи	Начин остваривања
Ученици знају да свака књига у библиотеци има своје место, и упознати су са свим детаљима рада школске библиотеке	Библиотекар упознаје ученике са начином смештаја књига на полицама школске библиотеке. Упознаје ученике са начином издавања и раздуживања књига, као и са начином обраде књига у фонду.

ТЕМА 2: Учесће у реализацији изложби, радионица и осталих активности у школској библиотеци	
Ученици су упознати са начином реализације изложби, радионица, развијају радне навике и активно су укључени у рад школске библиотеке.	Библиотекар укључује ученике у реализацију свих изложби и радионица: изложбе књига, ликовних радова, часописа, обележавање значајних датума, припрема школских манифестација, праћење информација о новим књигама
ТЕМА 3: Развијање читалачких навика и креативности код ученика	
Код ученика се препорукама о читању развијају читалачке навике. Ученици су добили пуно информација о вредности књига и књижевности, и учествовали су у разговорима о развијању читалачких навика и књижевне културе.	Библиотекар ученицима даје информације о различитим врстама књига, упућује их у начин коришћења речника, енциклопедија и лексикона, укључује ученике у читалачке акције и сугерише им да воде свој дневник читања. Ученицима наглашава да мора постојати равнотежа између времена посвећеног књизи, игри и учењу и времена које потроше користећи интернет.
Напомена: Напомена: За реализацију ове секције планирано је 36 часова у млађим разредима школе у Марковцу. Часови се одржавају у школској библиотеци, а чланови секције ће током великог одмора помагати својим друговима да пронађу одговарајућу књигу, сређивати лектуру и уређивати поједине полице у библиотеци. У току године прате се конкурси и реализује учешће на различитим читалачким, литерарним и ликовним конкурсима. Часови секције могу се реализовати у корелацији са предметима српски језик, народна традиција, СОН и ликовна култура. Могућа је посета Сајму књига и другим библиотекама и установама културе.	